

Zeleno društvo – nova težnja suvremenoga čovjeka

U novoj smo 2020. godini i već nam je polako jasno da je 21. stoljeće uzelo maha. I nekadašnji noviteti postali su nam već stari ili znani, pa iako ćemo ovom prigodom oživjeti aktualne društvene i jezične teme, one su u ovome trenutku stare već više od pola stoljeća... Riječ je o *socijalnoj ekologiji*, širokome i višedisciplinskom području koje, među ostalim, tumači kako su ekološki problemi u današnjemu svijetu posljedica problema unutar društ(a)va, onih problema koji su narušili ravnotežu između prirode i čovjeka. Vjerujemo da smo svi čuli za klimatske promjene i za *globalno zatopljenje*, no znamo li što to točno znači? Stručno gledajući, potrošili bismo mnogo riječi i papira objašnjavajući što je globalno zatopljenje, a ukratko u srži te pojave svake se godine povećava prosječna temperatura na Zemlji, što utječe na promjenu klime u cijelome svijetu. Tope se polarni led i ledenjaci, povećava se morska razina, a to, pak, utječe na sudbinu mnogih biljnih i životinjskih vrsta, i na život čovjeka. Koncentracija je ugljikova dioksida (CO₂) povećana do te mjere da ga gdjegdje čak i biljke ispuštaju umjesto kisika. S druge strane Jadransko je more posljednjih desetak godina udomilo, zbog zagrijavanja temperature, tridesetak riba iz tropskih krajeva uz neke nove vrste alga i rakova. No, ako pomislimo da je ovdje brigama kraj, varamo se, stručnjake jednako tako zabrinjava i *globalno zatamnjene*. Pojednostavnjeno rečeno – smanjuje se dotok količine Sunčeve svjetlosti na cijelu površinu Zemlje zbog promjena u atmosferi. I ponovno, čovjek je u središtu te pojave, koja nastaje kao posljedica gomilanja čestica u atmosferi ispuštanjem

.....
 Novi društveni pojmovi: *socijalna ekologija, globalizacija i glocalizacija, globalno zatopljenje, ali i globalno zatamnjene, ekofilozofija, zeleno gospodarstvo, zeleno graditeljstvo i – zeleno društvo.*
 .....

iz automobila, termoelektrana, zračnoga prometa i slično. S druge strane „klin se klinom izbija”, pa stručnjaci kažu da je pozitivno djelovanje globalnoga zatamnjene u tome što ograničuje globalno zatopljenje. Ne treba se ipak previše veseliti tomu jer se globalnim zatamnjem smanjuje doseg Sunčeve svjetlosti na naše tlo, smanjuje se proces isparavanja, nastaju suše, a znamo da je zdrava i pitka voda osnova života. Socijalna ekologija pravo je vrelo novih naziva, za *globalizaciju*

samo čuli, no znamo li, primjerice, što je to *glocalizacija*? Riječ je o dvama procesima koji djeluju istodobno, o *globaliziranju* i *lokaliziranju*, a sve je dio širega pojma – *globalnoga upravljanja*. No, počnimo redom. Globalizacija je suvremeni fenomen u čijoj su osnovi širenje međunarodnoga tržišta (kapitala, robe i dobara), novih tehnologija i informacija, razvoj uslužnih djelatnosti (precizniji je naziv za to *tercijarizacija gospodarstva*) i masovna

primjena znanstvenih znanja na radnome mjestu, a sve skupa u cilju umrežavanja na svjetskoj razini, određene kulture uniformiranja svijeta te ubrzavanja promjena. I o globalizaciji možemo potrošiti mnogo riječi i papira, a dovoljno je istaknuti da se već zasebno proučava i *sociologija globalizacije* (proučavaju se i opisuju globalne društvene pojave, pa čak i *globalni terorizam*, dok s druge strane imamo već i *antiglobalna kretanja*). Možemo se na ovome mjestu prisjetiti i nekih važnih međunarodnih institucija koje radom pridonose globalizaciji, primjerice UN-a (Ujedinjeni narodi, engl. *United Nations*), WTO-a (Svjetska trgovinska organizacija, engl. *World Trade Organisation*), ILO-a (Međunarodna organizacija rada, engl. *International Labour Organization*) i IMF/MMF-a (Međunarodni monetarni fond, engl. *International Monetary Fund*). U Francuskoj je globalizacija poznata pod nazivom *mondijalizam*, a kako Francuzi imaju zakon o jeziku, možemo reći da sam naziv *globalizacija* u njih nije globaliziran. Glokalizacija, pak, u dijelu u kojemu je zastupljena globalizacijom širi univerzalne strukture modernoga društva i teži homogeniziranju, dočim se istodobno lokalizacija tomu odupire radi održanja stabilnoga društvenog identiteta, društvene raznolikosti i suverenosti. Ukratko, glokalizacija teži globalizirati lokalno i lokalizirati globalno uz pronalaženje ravnoteže između toga dvoga. Tako već imamo i *globalni resursni menadžment* ili koncept upravljanja globalnim resursima, koji polazi od toga da za sve narode i za sva društva postoji zajedničko ili „opće” dobro koje treba štiti, osobito biološku raznolikost uz nadzirano iskorištavanje prirodnih izvora. Usto, svi ekološki problemi koji nadilaze lokalne okvire i vremensko ograničenje nazivaju se *globalnim* ili *planetarnim ekološkim problemima*. Kako je u osnovi tih problema i intenzivno čovjekovo djelovanje, primjerice industrijalizacija, ne treba nas čuditi ako čujemo da postoji naziv *zeleno gospodarstvo* – gospodarstvo u kojemu politika i inovacije omogućuju da društvo učinkovito raspolaže resursima kako bi se održali sustavi o kojima ovisimo i unaprijedila dobrobit ljudi. Na europskoj razini, riječ je o integraciji održivih izvora u svaki dio našega života, pa je prijelaz na *zeleno gospodarstvo* povezan sa svim aspektima čovjekova života sve do *zelenoga graditeljstva* (koje se, među ostalim, odnosi i na poticanje ekološke gradnje primjenom tradicionalnih tehnika gradnje) i *zelenih gradova* – priznanja gradovima za aktivnosti u očuvanju okoliša, primjerice u smanjenju količine otpada i *ozelenjivanju* površina. Naravno, u socijalnoj ekologiji postoji već i naziv *zeleno društvo*, a taj se naziv upotrebljava za poželjno (iako još neostvareno) društvo ekološki svjesnih pojedinaca; nastao je u sklopu *ekofilozofije*, koja predviđa da će ga ostvariti dubinski ekološki pokret. Zeleno društvo bio bi izvrstan prijelaz iz društva koje rasipa ili narušava ono što mu je priroda dala, zrak, vodu, Sunčevu svjetlost i energiju uz ostale obnovljive izvore, u društvo koje trajno održava ravnotežu čovjeka i prirode. Uostalom, zar Priroda i društvo nije predmet koji smo svi učili i učimo u školi?

.....
 U Francuskoj je globalizacija poznata pod nazivom *mondijalizam*, a kako Francuzi imaju zakon o jeziku, možemo reći da sam naziv *globalizacija* u njih nije globaliziran.
 .....